

SZERZÉSTŐSÉG TELEFON 1-77

Függelék telefon (nyomda) 2-02

KIACÉL

SI

ELOTIZ

618

Fel

Lej

Nej

Ej

X (v. m. 27

1929 Április 9 Kedd

• 1689 év II. Adár 21 •

Dr. Ramaseter Róbert
sztr. 2. II. 8.

Budapest

KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.
Str. Reg. Maria No. 38. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS
Str. Golu No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

Szuverénítás a hámezők felett

A kétmillió angol munkanélküli, mely London ucain és walesi bányavidék fekete szénbuckái között ténfereg, egy reménységgel gazdagabb lett. Ez a reményiség feltétlenül „jól jön” ezeknek a szegény embereknek, mert mint Lloyd George munkanélkülieket megváltó tervéről bebizonnyult: semmiképpen sem realizálható és legkevésbé sem alkalmas arra, hogy paradicsomot varázsoljon a kihűlt tüzhelyű munkáslakásokba. Az az új reményiség, amely most az angol munkanélküliek előtt megcsillant, nagyon szikrázó, mert egy örök jéggel és hóval borított területet rajzol képzeletük elé. A délsark új területeiről van szó, amelyet jégesmedvéivel és zuzmóival nemrégiben fedezett fel az amerikai Byrd kapitány s amelynek legmagasabb jégesesára kitűzte a csillagos amerikai lobogót.

Ezen a déli sarkvidéken épen úgy, mint az északon, nem terem se fü, se fa, s a tudományos szomjuság kielégítésén kívül csak egyetlen egy foglalkozási lehetőség kínálkozik rajta: a jéget-aszálás művészete. Valószínű, hogy ezzel kapcsolatban is, az angol munkanélküliekre gondolt az angol kormány, amikor diplomáciai konfliktust provokál az Egyesült Államokkal, hogy kit illet meg a suverénítás az ujonnan felfedezett területek fölött. Anglia konzervatív urainak ez a suverénítás minden bizonnyal azért fontos, mert hiszen ők legszívesebben a déli sarkra küldenek el a munkanélkülieket, hogy ott a jéget-aszálás nemes munkájával váltsák fel a munkanélküliség unalmát.

Hogy ezenkívül más szempont is vezethetné Anglia kormányát az ujonnan felfedezett délsark területek suverénitálásának firtatásában, nem tudjuk elképzelni. Mert hiszen a délsark területekről se olesó munkaerőt, se gabonát, se kávé, se mérhetetlen értékű fűszereket nem lehet importálni s viszont a délsark medvék nem tartanak igényt arra, hogy az angol textildégek a legújabb kreációja szövetekkel védelmezzék meg őket a természet veszedelmei ellen, vagy esetleg a legmárkásabb angol whisky útján ismertessék meg velük a civilizáció áldásait. Arra sincs kilátás, hogy a mindig fölös-számu angol bürokrácia és tisztikar legjobbjait a déli sarkvidék adminisztrálására lehessen kiküldeni, mert hiszen a déli sarkon nincsenek bennszülöttek, akikbe a civilizáció nevében belé lehetne löni s az angol imperializmus egyedüli megváltó eszméje nevében páriákká lehetne őket nyomorítani.

Miért hát mégis a nagy igyekezet, amellyel Anglia egy merőben fiktív értékű terület fölött meg akarja szerezni az állami suverénitást? Hogy ezt annak idején India, Kanada és Ausztrália fölött kikényszerítette, az érthető. Ezek a területek az angol korona legértékesebb gyöngyeinek bizonyultak, amelyek hallatlan bőséggel ontják az angliai elevátorok gigászi áruraktáira a gyarmatokon termelt árukat s duzzasztják szinte felmérhetetlen gazdagságúvá az angol iparbárok kasszáit.

Ha mégis megmagyarazni próbáljuk ezt a suverénitási hadjáratot, úgy nem

kínálkozik más magyarázat számunkra, mint az a lélektani adottság, mely a realitások túlfokozásából beteges pszichozist teremt és jelen esetben az angol imperializmus anyagi és hatalmi, tehát érthető szempontjait mintegy kómiikus túlzással neveltséges öncéllá fokozza. Ez a suverénitási örület nem egyéb, mint imperializmus az imperializmusért, mint üres hatalmi kardesörtetés egy nem létező cél érdekében, mint a monomániákus kényszerképze, amellyel hatalmas Cézárnak játsza meg magát egy nem létező birodalom fölött.

Ez a suverénitási komédia az angol konzervatív politika dekadenciájára és főleg imperialista célkitűzéseinek dekadenciájára mutat rá. Chamberlain négyéves uralma alatt a külpolitikai balfogásoknak olyan hosszú sorozatát követte el, hogy nem lehet csodálkozni, ha most az ujonnan felfedezett területek fiktív értékű suverénitálásának kény

szíritésével akarja helyreütni a reugeteg csorbát. Kína kicsuszott Anglia suverénitása alól, India a legutósbabb forrongások korszakában él s az angol világbirodalom eszmejét szinte napról-napra, óráról-órára kezdik ki az egyre hevesebben, egyre nagyobb számban felbukkanó szabadságuozgalmak. S mindez kétségtelenül a konzervatívok külpolitikájának eredménye. Most a választások előtt feltétlenül valami sikerre kell szert tenni — s Chamberlain úgy gondolja, hogy ha az egyenlítő tropikus napjai alatt ezek a sikerek nem teremhetnek meg, talán megsteromnek a déli sark jégtömbjei fölött. Ha a kétmillió angol munkanélküli nem lehet se munkát se kenyere adni, legalább hadd szikrázzék meg előttük a déli sark végtelen hósvatagjainak tündöklő északi fénye: hátha kevényt kapnának egy kis délsark expedicióra.

Chamberlainnek ez az álma azonban

alighanem csak álom marad. Amerika, amely az imperialista felfogás végtelennek másik pólusán áll, semmiesetre sem fogja hagyni, hogy suverénitásban csorba essék, viszont az angol munkanélküliek nagyon jól tudják, hogy a délsark suverénitálás megszerzése egyetlen gramm kenyérral, sőt még egyetlen jótányi dícsőséggel sem enyhíti meg nyomorúságukat. És ha sikerülne is Chamberlainéknek ennek az új suverénitás megszerzése, akkor se érnének vele már sokat, mert hiszen akár a liberálisok, akár a munkáspártiak kerülnek májusban uralomra: első dolguk lesz Indiának, Irországnak és a többi elnyomott angol gyarmatoknak visszaadni az önrendelkezési jogot, ami a kétségtelenül idejét mult gondolatvilágból fakadó gyarmati suverénitás szellemének teljes feladását fogja jelenteni

Salamon László.

Mussolini Chamberlaint arra kérte, hogy támogassa Olaszországot közelkeleti politikájában

A francia lapok a francia-olasz viszony tisztázásának kérdésöl irnak

Páris, április 8. A lapok behatóan foglalkoznak a Giornale d'Italia cikkével, melyben a francia-olasz viszony tisztázását követelik. A Journal a cikkel kapcsolatban írt fejtegetéseiben kiemeli, hogy a két ország között mindössze két vitás kérdés van felszinen. Első a Tunisz és Tripolisz határának kijelölése, a másik a tuniszi olaszok állampolgársága. A lap szükségesnek tartja a függő kérdések rendezését s azt hangoztatja, hogy kis áldozatok révén az eddigi bizalmatlanság és állandó viszálykodás helyébe az együttműködésnek kell lépnie.

A Le Temps vezéreikben foglalkozik az olasz-francia viszonytal s ezzel kapcsolatban utal Chamberlain angol külügyminiszternek a londoni Observer részére adott nyilatkozatára, mely szerint Anglia és Franciaország jóviszonya nem szükségképpen jelenti egy harmadik országgal való jóviszony akadályát. A lap annak a reménynek ad kifejezést, hogy úgy a francia, mint az olasz kormányok végre megtalálják a követendő heleys utat s a vitás függő kérdéseket talán már közelebből közvetlen tárgyalások útján kiküszöbölük, mert a tárgya-

lásoknak előfeltételei adva vannak.

Róma április 8. Beavatott helyről származó közlés szerint Mussolini és Chamberlain firenzei találkozója alkalmával az olasz miniszterelnök felkérte Anglia külügyminiszterét, hogy diplomáciai uton támogassa a közelkeleti clasz külpolitikát. Elsősorban Venizelos és Kemal országainak közeledéséről volna szó és a régóta tervezett görög-török semlegeségi szerződés létrehozásáról. A két ország közötti egyezmény megerősítését a békét és lehetővé tenné az általános levantei paktum megalkotását.

Az Unió kormánya nem hajlandó tovább tünni a határon duló harcokat

A mexikói kormánycsapatok visszaverék a felkelők ellentámadását

London, április 8. A Reutter távirati iroda sanantoniói tudósítója közli, hogy az amerikai külügyi hivatal intézkedése a mexikói kormánycsapatok amerikai területre lépést és ott internált 290 katonáját Nacoban a határhidhoz vezették és átbocsátották őket a mexikói területre.

Washingtoni jelentés szerint az amerikai hadügyi államtitkárság a vezérkarnak utasítást küldött a mexikói-amerikai határvonal fokozottabb biztosítására és ennek érdekében nagyarányú csapatösszevonások foganatosítását rendelte el. Több amerikai katonai repülőtérről nagyobb számu elhárító repülőgépet rendeltek ki a mexikói határvonal repülőtereire.

London, április 8. Washingtoni megítélés szerint a mexikói határon a helyzet rendkívül kritikussá vált. A külügyminisztériumban a hadügyi államtitkár bevonásával tegnap nagyfontosságú értekezlet volt, amelyen behatóan megbeszéltek a helyzetet és a legközelebbi

teendőket. Beavatottak úgy tudják, hogy a külügyi hivatal erélyes fellépésre készül és tudtul adja a mexikói kormánynak, hogy a határvonalon a harcokat nem hajlandó továbbra is semlegesen szemlélni. Amerika követeli a semlegeségi zóna felállítását, mert az utóbbi napok eseményei azt mutatták, hogy békés uton már csak ezzel a rendszabállyal fog lehetni biztosítani a határ mentén lakó amerikai pogárok személy- és vagyónbiztonságát, valamint a határ amerikai részére eső katonai erődítések épségét.

Berlin, április 8. Newyorki jelentés szerint Mexikó északi részén a visszavonuló felkelők az Unió határáról nem

messsze keskeny szélességű vonalon ellentámadásba mentek át, de a kormánycsapatoknak sikerült ezt visszautasítaniok. A határ közelében több ponton most is folyik a harc. Eltévdt golyók Naco-Sonora amerikai részében három amerikai polgárt megsebesítettek.

El Pazoból Washingtonba érkezett távirat azt közli, hogy az amerikai repülőflotta két egysége megtámadta a felkelők bombavető repülőgépeit és visszauzte azokat mexikói terület fölé. A mexikói forradalmárok gépei ma is bombát dobtak le amerikai területen, ezért vált szükségessé az elhárító gépek akciója. A bomba ezuttal nem okozott kárt.

SELECT-MOZGÓ

Nagy sikerrel folytatja

Az élet hullámain (Nadja)

megható cirkuszának bemutatását, főszerepben:

FEE MALTEN, HEINRICH GEORG

M. no. 0. Derian illm.

A kormány fel akarja oszlatni az egységes szakszervezeteket a temesvári véres incidens miatt

A véres incidens Fónagy János temetése miatt robbant ki. Négy súlyos sebesültje van a véres közelharcnak. Eddig kétszázötven munkást és számos munkásvezért tartóztattak le

(Timisoara-Temesvár április 8. Az Uj Kelet tudósításából.) Temesvár vasárnap csendjét tegnap délután revolverek és katonai fegyverek dörrenése verte fel. A véres kimeneteli incidensre, mely az egységes szakszervezetekbe tömörült munkásság és a kirendelt karhatalom között játszódott le, egy munkásvezér holtteste szolgáltatja az okot, névszerint Fónagy Jánosé, aki a múlt hét szerdáján halt meg a campenit kórházban, ahova négy évi raboskodás után a doftanai fegyházból került. Fónagy Jánost negy évvel ezelőtt ítélte el a szebenl hadbíróság államellenes bűncselekmény címén.

Halála után felesége Temesvárra szállította Fónagy János holttestét, akinek kifejezett kívánsága volt, hogy Temesváron temessék el. Felesége eleget is tett férje utolsó akaratának. Az épen Temesváron kongresszuszó egységes munkásság kongresszusa határozatban mondotta ki, hogy Fónagy Jánost a saját halottjának tekintik és holttestét a Munkásotthonban azzal a szándékkal ravataloztatja fel, hogy onnan fogja nagy demonstráció mellett utolsó útjára kísérni. A temetésnek vasárnap délután kellett volna lezajlania és épen a temetés kedvéért az összes, a kongresszuson résztvevő munkásdelegátusok is Temesváron maradtak.

A tisztifőorvos meglátja a temetést

Vasárnap délelőtt azonban úgy az egységes munkásság, mint a halott munkásvezér utolsó akaratának végrehajtása elé komoly akadály gördült. A délelőtti folyamán ugyanis megjelent a Munkásotthonban Temesvár tisztí főorvosa, aki közegészségügyi szempontból kifogást emelt az ellen, hogy Fónagy János temetést a Munkásotthonból temessék el. A tisztí főorvos rendeletet adott ki, mely szerint Fónagyot csak a temető halottas kápolnájából lehet eltemetni s ugyanott lehet megtartani a gyászszertartást is.

A munkásság erőszakkal is ellenáll

A munkásság vezetői azonban már vasárnap délelőtt kategórikusan kijelentették, hogy nem hajlandók a tisztifőorvos rendelkezését végrehajtani s ha kell, még erőszakkal is, végre fogják hajtani saját akaratukat. A munkásvezetők ezen kijelentésére a temetés előtt a Munkásotthonnal katonai és rendőrsztagok jelentek meg, amelyeknek parancsnokai ismétellen felszóltották a munkásság vezetőit, hogy a halottat azonnal szállítsák a temető halottasházába s onnan temessék el. A nagyszámú összegyűlt munkásság azonban nem volt hajlandó eleget tenni a karhatalmi osztagok rendelkezésének s amidőn a katonaság és rendőrség erőszakkal akart behatolni a Munkásotthonba, a tömegben hallatlan izgalom vett erőt. A felfokozott izgalom közben egyszerre csak lövések dördültek el, amelyekről mindezekig

nem volt megállapítható, hogy melyik fél részéről történt először.

Barrikád és vér

A lövések elhangzása után a Munkásotthon előtti tér valóságos hadszínterré alakult át. Hatalmas zürzavar és tumultus támadt s a Munkásotthon belsejében lévő munkások hirtelen barrikádot emeltek és fizikai erővel akarták megakadályozni a katonaság benyomulását.

Ujabb lövések dördültek el, amelyek során negy munkás súlyosan megsebesült, ugyancsak megsebesült két rendőrtisztviselő, több detektív és egy csendőr. A kölcsönös harc során az egységes szaktanács ujonnan megválasztott elnökét, névszerint Grofu Demetert, egy golyó a fején sebesítette meg súlyosan. Súlyosabban sebesültek meg: Salamon Bela munkásvezér, valamint Craciun George, Coti Joan és Vitian nevű szubkomiszárok. A hatóságí tulerő láttán s a további vérengzés elkerülése végett a munkások végre is megadták magukat és megengedték, hogy a katonaság és rendőrség bevonuljon a Munkásotthonba.

A belügyminisztérium hivatalos kommunikét adott ki a temesvári eseményekről

(Bucuresti-Bukarest április 8. Az összes bukaresti lapok hasábjain keresztül foglalkoznak a temesvári véres incidenssel. A belügyminisztérium hivatalos kommunikét adott ki, amely a következőket mondja:

„Az egységes munkásszakszervezetek Temesváron kongresszust tartottak, a melyen az egyes szervezetek delegátusai által képviseltették magukat. Ez a kongresszus 5 óra szombatn bezarult. A vezetőség engedélyt kért a kongresszus meghosszabbítására, ezt a kérészt azonban a prefektus elutasította azzal, hogy a kongresszus tárgyalásai véget értek és így annak meghosszabbítása nem indokolt. A delegátusok ennek ellenére Temesváron maradtak. Szombaton éjjel Temesvárra érkezett Fónagy János holtteste, aki április csején a campenit kórházban halt meg és aki margittai illetőségű. A belügyminisztérium egy közígatási vezérfelügyelőt bizott meg annak megvizsgálására hogyan adtak a prahovamegyei hatóságok Fónagy János holttestét Temesvárra való szállítására engedélyt holott ebben a városban Fónagyának nincsenek rokonai.

Szombat éjjel a kongresszus résztvevői a kommunista otthonba felravatalozták Fónagy holttestét és másnap vasárnap vörös zászlókkal körmenében akarták végigvinni az egész városou ke resztül és külvn demonstrációt akartak rendezni a temetőben. Vasárnap reggel a városi tisztí orvos megvizsgálta a holttestet és megállapította hogy az ötnapos hulla veszélyezteteti a közegészségügyet és ezért elrendelte hogy a holttestet azonnal szállítsák át a városi kórház halottas házába. A temesvári ható-

Megkezdődnek a letartóztatások

A bevonuló katonaság a Munkásotthonban tartózkodó munkások közül kétszázötven munkást fogott össze, akiket a Munkásotthonból egyenesen a rendőrségre kísérték. A rendőrség és katonaság együttes rendeletére ezután a Munkásotthont lepecsételték s a felravatalozott Fónagy János holttestét a kirendelt két század katonaság őrizete alatt a temetőbe kísérték, ahol rövidesen el is földelték.

A rendőrség az őrizetbe vett kétszázötven munkáson kívül azonnal letartóztatásba helyezte Müller Kálmán és Krebsz József munkásvezéereket, valamint Imre Aladár és Dán István munkásvezéereket is.

A véres incidens egész Temesváron óriási izgalmat váltott ki. A város valóságos ostromállapot képét mutatja, az utcákon feltűzött szurony járőrök cirkálnak. Cigareanu prefektus és Crenian rendőrprefektus a véres kimeneteli incidensről azonnal jelentést tettek a belügyminisztériumnak ahonnan még a mai nap folyamán kormánybiztos kiküldését várják, aki a kormány megbízásából fogja levezetni a vizsgálatot.

ságok a vasárnap; tüntető felvonulás iránti kérészt elutasították, de megengedték a kommunistáknak hogy halotti szertartást akar a temetőben akár ott, ahol akarják, megtartsák. Amikor a halottaskocsi eljött, hogy a városi főorvos rendeletére Fónagy holttestét elszállítsa a kommunisták a halottaskocsi kíséreit elkergették. Erre a hatóságok elrendelték, hogy a holttestet erőszakkal kell a kórház halottasházába elszállítani. A kommunisták azonban ellenállásra készültek. Két óra husz percor a főügyész a hivatalos formáknak megfelelően háromszor felszóltotta a munkásotthont, hogy a holttestet adják ki. Amikor a felszóltítás eredménytelen maradt, a fegyveres karhatalom behatolt az otthonba, hogy a rendeletnek eleget tegyen. Mior az első rendőrök behatoltak a terembe, a kommunisták több revolverlövést adtak le, amelyek Craciun subkomiszárt súlyosan, egy másik subkomiszárt, egy csendőrszakszervezetöt egy rendőrkáplárt és egy rendőrgyönyököt könnyebben megsebesítettek. A fegyveres karhatalom sortízzel felelt a revolverlövésekre és folytatta a hivatalos evakuálást. Délután négy óraig az otthont teljesen kiürítették és kétszázötven kommunistát köztük igen sok gyermeket és asszonyt őrizetbe vettek és a rendőrprefekturára kísérték át.

Eddig szól a hivatalos kommuniké. Va andru Vladescut, a Viitorul temesvári tudósítóját, aki bukaresti lapjában azt közölte, hogy a szakszervezetek kongresszusán a kommunisták megverték Temesvár rendőrprefektusát. A letartóztatott újságíró azt vallotta, hogy a

Megváltotta már

a sékelt?

hamis hír közlésére Aurel Cozma, a temesvári liberális párt elnöke bírta rá.

A kormány szigorú intézkedésekre készül

Eddig szól ah ivatalos kommuniké. Vasárnap este a belügyminisztériumban intim megbeszélés volt, amelyen Maniu miniszterelnök is részt vett. Megbízható értesülésünk szerint a kormány igen energikus intézkedésekre batarozta el magát El fogják rendelni az egységes szakszervezetek feloszlását és még a tavaszi parlamenti ciklusban törvényjavaslat kerül a parlament elé, amely minden kommunista mozgalmat, propagandát és agitációt betilt. Vaida belügy miniszter szerint ezt az intézkedést a kommunisták magatartása teljesen indokolja. Eszerint a temesvári kongresszusra, mint szocialista kongresszusra kértek engedélyt, amikor Crenian prefektus pedig táviratilag tudatta a belügyminiszterrel, hogy a kommunisták akarnak Temesváron ülésezni. Vaida belügyminiszter a legmesszebb menő engedékenységet tanúsította, megadta az engedélyt, sőt a hatóságok azt is elnézték, hogy a tanácskozó terembe Lenin fényképét helyezték el.

Vaida belügyminiszter ma egyébként magához hivatva a sajtó képviselőit, a kiknek részletes nyilatkozatot tett. Imertette az eseményeket, majd leszögezte, hogy Romániában a kommunista mozgalom nem jelent veszélyt, mert az mindössze néhány száz emberre redukálódik. Bizonyítja ezt az is, hogy a temesvári munkásság érzéketlenül viselte tett a kongresszussal és a demonstrációval szemben is. Az incidensenek nem szabad különösebb jelentőséget tulajdonítani, hiszen erre a kongresszusra az egész országból gyűltek össze kommunisták Ha a temesvári munkásság megmozdulásáról lett volna szó, úgy es gondolkodásra készítette volna a kormányt, így azonban kétségtelen hogy a mozgalomnak uinesenek komoly gyökerei az országban. Nyilatkozatának végén a belügyminiszter örömet fejezte ki afölött, hogy a kisebbségi lapok munkatársai is megjelentek és felszóltotta a hírlapírókat, hogy nemzetiségre fajra és felekezetre való tekintet nélkül egyesüljenek a kommunizmus elleni küzdelemre.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által elmúlnak. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vízről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtét kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

Bécsi modell
kosztümök
megérkeztek
HELIOS
Főtér 7. szám.

Eiső erdélyi orthodox zsidó internátus

Szeptember elsején nyílik meg Oradea-Nagyváradon az א.י.ס.ו. fiu-internátus. — Szigorúan vallásos családi nevelés. — Állandó tanári felügyelet. Elsőrendű orvosi ellátás. Komoly érdeklődőknek prospektust küldök. LEITNER MIKSA Oradea-Nagyvárad, Kossuth Lajos utca 2.

Sztojkal ásványvíz

A legjobb gyógy-, bar- és asztali víz. — Kérje mindentűt. Megrendelhető: Pellék Károly Tárgul-Lápusul, jud. Someş.

EGYESÜLETI ÉLET

A Palesztinahivatal közleményei: A Tel-Aviv-i Keleti vásár igazgatóságától nyert értesítés szerint a kiállítás vezetősége igazolványokat bocsátott ki amelyek az S. M. R. Constanta-Jaffa vonalán közlekedő Durostor hajón 40% a Constanca-Alexandria között közlekedő hajókon 25% kedvezményre jogosítják a kiállításra utazókat.

A kiállítási igazolványok a cluj Palesztina hivatal utján vagy közvetlenül beszerezhetők a Consiliul Superior al Organizatiilor Sioniste din România, Bucuresti Str. Carol 81. sz. alatti irodájában. A certifikát kéréshez egy fél angol font mellékelendő az igazolvány kiállításáért.

Az S. M. R. igazgatósága közli velünk, hogy a Durostor nem április 11-én mint jelezve volt hanem április 18-án indul Constanca-ból Palesztinába.

Tavaszi Palesztinában. A Keren Hajjeszód és Keren Kajemet új Palesztina-filmje amelyet Európa nagy városaiiban vagy siker mellett állandóan műsoron tartanak, i. hó 10-én szerdán Szászrégenben kerül bemutatásra a Vársomozgóban.

Ma: a WIZO teadélutánja a Cityben. Ma délután öt órákor tartja a WIZO kézimunka-teadélutánját a City-kávéházban. A teadélutánon ezúttal dr. Fenechel József tart előadást. A cionisták kedvelt összejövetelét most is nagy érdeklődés előzi meg.

Továbbra is kedvezményes vízzummal lehet Magyarországra utazni. Az idegenforgalom fellendítése érdekében tevékenykedő Duna Szövetség által kibocsátott igazolványok alapján az egész 1929 év folyamán vízum nélkül lehet átlépni a magyar határt és a vízumot utólagosan felíron lehet Budapesten megszerezni. Az igazolványok alapján úgy a bukaresti, mint a kolozsvári magyar konzulátusnál a vízumot előre is meg lehet szerezni ugyancsak felíron. Ha valaki nem Budapestre, hanem Magyarországi más helyére utazik és a vízumot nem szerezte be előre, úgy utlevélét az igazolvánnyal együtt postán küldheti be a Duna Szövetségnek, mely a vízumot az utlevélre megszerzi és az utlevélet tulajdonosának postán visszaküldi. A kedvezmények igénybevételére jogosító igazolvány ára 130 lei és beszerezhető lapunk kiadóhivatalában. Az igazolványt annak ára és 11 lei portóköltség beküldése ellenében a kiadóhivatal postán is elküldi.

Pályázat

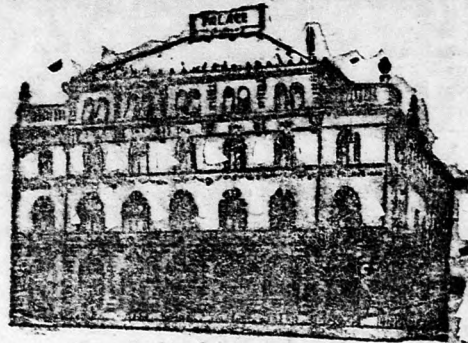
A caransebezi zsidó hitközség ezúton pályázatot hirdet a megüresedett főkéntori állásra. A pályázóktól a következő feltételek kívántatnak meg:

1. Román állampolgárság.
2. Előimádkozás kórus és orgona kíséret mellett, zenei képzettség.
3. Román nyelv perfekt ismerete.
4. Hitoktatás elvégzése az itteni iskolában (Liceul, scoala normală etc.), oklevél által igazolt képesítés alapján.
5. Ritualis vágás ismerete.

Fizetés megállapodás szerint, szabad lakás, világitás. Az utköltés csak a próbára meghívottaknak térítetik meg.

Zsidó hitközség Caransebezi

Hirdessen az Uj Keletben

Hotel „Palace“ Oradea

Teljesen modernül berendezve és renoválva. Központi fűtés. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Mérsékelt árak!
Kávéház, étterem és bar a házban.

Kolozsváriak találkozóhelye
Utazóknak 20 százalékos engedmény.

Megnyitották a London-angolindiai légi utat

Legközelebb a „Bagdad“ nevű repülőgép indul

London, április 8. A Reuter távirati iroda tudósítója közli, hogy a London-Angolindia közötti légi postajárat első repülőgépe tegnap megérkezett az angol-indiai Karakhibá, melynek repülőtérén nagyszámu óvációzó tömeg várta a sok viszontagság között nagy utat megtett repülőgépet. A repülőgép nagymennyiségű levélpostát adott át a posta-

hivatalnak, melynek osztályozását és kézbesítését még a tegnapi nap folyamán be is fejezték.

A London-Angolindia közötti vonalon a legközelebb startoló „Bagdad“ nevű postarepülőgép postán kívül utasokat is szállít. Ezzel a géppel utazik Indiába Vivienne légi marsall két leányával és helyettese. Sealmont marsall is.

Szerda-csütörtökre várják az osztrák kormányválság megoldását

Az agráriusok azt akarják, hogy közülük kerüljön ki a kancellár

Bécs, április 8. Politikai körök az osztrák belpolitikai válság ügyében mára fordulatot várnak.

A keresztényszocialista párt országos kongresszusán ma megjelent az agrár-csoport is, amely eddig távol tartotta magát a válság megoldására irányuló törekvésektől. A csoport előterjesztette kívánásait. Ezek szerint kollaborációjuk csak abban az esetben biztosítható a kormányzó koalíció pártjai részére,

ha elfogadják előfeltételüket, melynek értelmében a kancellárnak soraikból kell kikerülnie. Ha a koalíció ezt a platformot elfogadja, a Gürtler- és Heinfel-kombinációk elesnek.

A nemzeti tanács holnap délutáni ülése elő politikai körökben nagy érdeklődéssel tekintenek, de a válság megoldását legfeljebb szerda-csütörtökre várják.

Négyévi fegyházra ítélte a kolozsvári törvénszék a Malom uccai véres dráma hőst

(Cluj-Kolozsvár, április 8. Az Uj Kelet tud.) Nyomasztó hangulat. A vádlott Wiener Károly 26 éves kőművesegéd gyilkolt. A szuronyos börtönör mellett szemét lesütve ül. Öt kézzurással megölte Kacsó Sándor 18 éves székelylegényt.

A véres dráma a Malom-uccai Löbl-féle vendéglőben játszódott le 1928 szeptember 30-án. Vasárnap délután kalotaszegi szóttesbe öltözött cselédányok és rámáseszimás székely legények tolonganak az ugynevezett „cselédkorzón“. Az egyhangú zaj olykor megtöri a fiakerekek kiáltása. Féltéhet tájban a Löbl-féle vendéglő előtt, ahol a legnagyobb a tolongás, pánikszorítt futnak szét az emberek. Egy nagyobbik ajvaszékkel rohan ki az ajtón, utána a többi cigányzenészek. Egy férfi háborzongató sikollyal hasít bele a levegőbe.

Rendőr!... Rendőr!... — kiáltja valaki. Azután a tömeg betódul a kis vendéglőbe. Egy perccel később utat tör magának egy rendőr s az ajtóban letartóztatja a menekülni igyekvő Wiener Károlyt. Ruhája és keze csupa vér, haja belecsapzik a homlokába s mint egy dühös bika előreszeggett fejjel akar belemenekülni a tömegbe.

A rendőr gallerjánál fogva visszahurcolja a gyilkost a véres tett színhelyére. Hatalmas vértócsában hörögve küzködik a halállal Kacsó Sándor 18 éves legény. Egész ruháját, az arcát is ellepte a vér. Orrán és száján is ömlik. Mellette a földön egy kés: a gyilkos szerszám. — Megöltem... megöltem... — mondja szinte öntudatlanul a gyilkos.

A zenészek, mint tanuk lettek beidéztve a mai főtárgyalásra.

Nem tudok semmit, nem láttam semmit. En amikor észrevettem, hogy baj lesz kifutottam. Így vall sorra a hat muzsikus tanu. A véres dráma lefolyását a legvilágosabban Horváth Mártonné a vendégio szakácsnője adja elő: Wiener véletlenül összelapította Kacsó kalapját, Kacsó rászólt, Wiener nem maradt adós s már-már verekedésre került a sor, amikor Horvát Mártonné felszólította a fiatal Kacsót, hogy menjen ki a koreszából. Már ki is akarta vezetni, amikor a részeg Wiener késsel a kezében utánavetette magát és többször a hátába szurt. Kacsónak még volt annyi ereje, hogy széket ragadjon. Egymásnak mentek, de ezúttal Wiener markolatig mártotta szívébe a kést. Tíz perccel később megjelent a mentőállomás orvosa, amely már csak a beállott halált konstatálhatta.

Ilea vezetőügyész vadállatinak minősítette a gyilkos tettét. Dr. Giurgiu János védő pillanatnyi elmezavarnak tudta be a gyilkosság indító okát. Rámutatott arra, hogy a vádlott teljesen illuminált állapotban volt, végül kérte hogy büntetlen előéletére valamint arra való tekintettel, hogy az egész verekedést az áldozat provokálta, védecétt enyhén büntesse meg a törvénszék. A bíróság rövid tanácskozás után négyévi fegyházra ítélte Wiener Károlyt, büntetlen előéletére való tekintettel. Ugy az ügyész mint a védő, valamint a vádlott a táblához felebbezett.

Uj könyvek

(Szépirodalom)

Arlen: Ifju szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108 "
Anet Claude: A tulsó parton	153 "
Cherbuliez: Holdenis Meta	102 "
Delmont: Város a tenger alatt	190 "
Dekobra: Guruló Vénusz	136 "
Erdős René: Pandi György ifjúsága	204 "
Roland Dorgeles: A szent Louis Hemon: Az ökölvívó	136 "
Locke: Uri csavargó	170 "
Mathersy Helén („Jön a rozson át“ szerzője): Győzelmes Vénusz	25 "
Courth Mahler: Szind Dóra	68 "
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	25 "
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	102 "
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	119 "
Sardou Victoria: Teodora	102 "
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	156 "
Wassermann: A lángész	255 "

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugenia császárnő vallomásai	160 "
Benoit: Szerelmes ellenségek	160 "

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özvegyének emlékiratai

A legérdekesebb regénnyel vetekednek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előtünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelteti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A diéttáns gonosztevő	153 "
Wallace: A halátangyala	163 "

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusí verebek	136 "
Pöhbölyék	136 "
Bor	102 "
Fehér Anna	102 "

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkeszúti utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangélium	289 "
A keresztényegyház	272 "

Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan ötletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.
Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját viáigítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.

Molnár Antal legújabb zenekönyvei:
Zenekultura — ára 187 lei
Jazz-band — 119 "

Schidlof: Spanyol nyelvtan — ára 272 lei
Lingua: Spanyol-magyar szótár — 122 "
Compiett spanyol szótár — 272 "

Kaphatók az Uj Kelet könyv-osztályában.

Gh. F. lései

Bukarest... meg a ny... elismertel... utóbbi na... tés a szer... basszus sz... ritka nag... mes vere... annyira k... inkább fé... küssé a b... Mindenne... san kiege... ugy a mé... csupa erő... tudása, f... lága pred... poit valób... ban ének... helyes ze... ból fakad... minden... fegyverei... számu kö... rált, kéts... a tulzotts... kerülő sz...

A Nagy... Temes... ujonnan... berend...

Olcso a... k... Az étte...

Temes... Nagy...

1000 d... és le...

Né... Calea... Da...

garantálj... szétjögpe... ba...

HAN...

Szesz...

A s... ke...

A legrés... megirt... Dr. Heric... Antal... Ara... Kapható...

Utazó...

vend... Oradea,...

Gh. Folescu vendégszereplései a Román Operában

Bukarest zenei életének, — melynek nivója Romániában egyedül közelíti meg a nyugati városok zenei életének színvonalát — egyik legkiválóbb és legelismertebb énekművésze szerepelt az utóbbi napokban Kolozsváron a Szökte-tés a szerájából, a Lakmé és a Zsidónó basszus szerepeiben. Folescu egyike a ritka nagy énekeseknek, kellemes, nemes veretű hangja van, mely nem is annyira komor és sötét színezetű, mint inkább férfias hiraassággal telített és kissé a bariton „timbre“-je felé tendáló. Mindennek ellenére azonban csodálatosan kiegyensúlyozottak a regiszterei, úgy a mélységben, mint a magasságban csupa erő és egyenletes emisszió. Ének-tudása, fölényes rutinja és mély érzésvilága predestinálja arra, hogy szerepeit valóban művészi és egyéni előadás-ban énekelje ki. Észszerű lélekzetvétele, helyes zenei irazirozása s mély átérzés-ből fakadó színes dinamikai aláfestése minden művészi igényeket kielégítő fegyverei Sikerében amelyet a nagy-számú közönség meleg ünnepléssel hono-rált, kétségtelenül rész volt előkelő és a tulzottság határait mindig biztosan el-kerülő színpadi játéka is e. m.

MEGNYILT!

A Nagyvárodtól egyenesen ismert Grosz-féle or. h. kóser étterem tulajdonosa Temesváron a L. oydor 11. sz. alatt újonnan alakított, modern higiénával berendezett ud. airi helyiségében fió-
kot nyitott.
Olcsó abonoma! Lakodalmak és ban-
kettek rendezését vállalja!
Az étterem a gyárvárosi Rabbínatus
felügyelete alatt áll.
Temesvár L. oydor 11. sz.
Nagyvárad Zöldfa-ucca 10.

1000 drb. szebbnél-szebb fiú
és leánykaruha érkezett a

Népáruházba

Calea Regale Ferdinand 33.

Darabja 95 lei.

VÉDJEGYÜNK

garantálja, hogy minden hangszert, be-
szelőgépet, hanglemest, legmegbízhatób-
ban nálunk szerezheti be.

DÁVID

HANGSZERHÁZ CLUJ.
ALAPITVA: 1896.

Szeszgyárosok, szeszfőzők

nem nélkülözhetik

A szeszgyártás kézikönyvét

A legreálisabb, legérthetőbb módon
megírt szakmunkát. — Szerkesztették:
Dr. Herics Tóth Jenő és Osztrovsky
Antal megegyezési magántanárok. —
Ara fűzve 1100, kötve 1300 lei.
Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Utazók! BERHOJCSNE

vendéglője megnagyobbítva
Oradea, str. Nicolai Iorga 18.
Zöldfa-Mérsékelt árak. Kötöny házikóval

Manoilescu és Petrovici ősszel bekerülnek a parlamentbe

(Bucuresti-Bukarest, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „Adeverul” ma délutáni számában megcáfolja azt a hírt, mintha Manoilescu Maniunál való látogatása a vasutügyi vezérigazgatói állás betöltésével lett volna kapcsolatban. Manoilescu ezt az állást már csak azért sem vállalhatja el, hiszen egy volt almi-

niszter részére egyáltalában nem meg-
felelő egy vezérigazgatói pozíció.

Manoilescu Maniunál tett látogatása alkalmával bejelentette, hogy Petrovici volt miniszterrel együtt újra meg akarja kezdeni politikai működését a nemzeti parasztpárton belül. A két volt

averescánuspolitikus eddig azért visel-
kedett rezerváltan, mert el akarta ke-
rűlni a fripturizmus gyanúját. Hír sze-
rint Maniunak az a szándéka, hogy már
ősszel a parlamentben is szerepet biz-
tosít a két újdonsült nemzeti paraszt-
párti politikusnak.

Továbbra is szeles, hűvös idő várható

Boszniában méteres hó van. Amerikát emberöltők óta nem tapasztalt hóhullám borította el

Az időjárás egész Európában válto-
zatlanul hideg. Erdélyben csaknem min-
denütt hó esett és a legtöbb helyen még
ma is havazik és fagy.

Külföldről a legutolsó huszonnégyóra
ban a következő jelentések futottak be:

Belgrád, április 8. Az utóbbi huszón-
négy órában az országban csaknem min-
denütt tovább tartott a havazás. Bosz-
niában a nagy hó miatt vasuti forgalmi
nehézségek vannak és a szandzsakban
egyes közlegeket meg sem lehet közeli
tenj a méteresnél is magasabb hóréteg
miatt.

Zürich, április 8. A svájci távirati

iroda jelenti, hogy a déli Alpok kivéte-
lével Svájc egész területén erős hava-
zás volt.

Párisi jelentés közli, hogy a francia fő
városban a tegnapi nap folyamán
megenyhült az időjárás, úgy, hogy a hó
versenyeket is megtarthatták. Az or-
szág többi részéből még mindig erős fa-
gyokat jelentenek, így Ruanban és Bel-
forban még mindig —8 fok volt az éj-
szakai hőmérséklet. A fagyos április
sokat árt az egész francia mezőgazda-
ságnak, de különösen a szőlőültetvé-
nyeknek.

Budapest, április 8. A meteorológiai
intézet időjárásprognózisa szerint vál-
tozékony, szeles, hűvös idő várható, he-
lyenként csapadékkal.

Berlin, április 8. Newyorki jelentés
szerint az amerikai keleti partokat pél-
dátlan hevességű hóhullám borította el.
Newyorkban tegnap 32° Celsiusot muta-
tott a hőmérő, amire ebben az évszak-
ban itt emberöltőkre visszamenőleg
nem emlékeznek. A hóhullám követke-
zőben rengeteg ember kereste fel a
strandokat, a hűs tengervízben enyhül-
ést keresve a nagy meleg előtt.

Amikor a minisztériumi inspektor rehabilitál

A margittai agronomot az inspektor nem találta bűnösnek, de az ügyészség megindította ellene az eljárást

(Oradea-Nagyvárad, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradai tör-
vényesek első szekciója előtt hétfőn ke-
rült tárgyalásra Petre Stanescu volt
margittai agronom pere. Stanescut az
ügyészség tizenegy pontból álló vád-
irattal fogta perbe és igen terhelő ada-
tokat hoz fel terhére, amelyeket kétszáz
tanu felvonulása támogat. Az agronom
visszaélései ügyében már több ízben
történtek olyan lépések, amelyek a bi-
harmegyei közönség érdeklődését ki-
váltották.

Stanescu ügyében annakidejéni mi-
nisztériumi vizsgálat indult meg és a
földmivélsügyi minisztérium egyik
inspektora utazott le Nagyváradra,
hogy a vizsgálatot levezesse. Ez azon-
ban meglepetésszerű eredménnyel vég-
ződött, amennyiben az inspektor nem
talált semmi kifogásolni való Stanescu
működésében, sőt a minisztériumhoz be-
küldött bizalmas jelentésében teljes
mértékben rehabilitálta az agronomot.
Az inspektor jelentése igen érdekes
részleteket tartalmazott. A jelentés kici-
comázott mondatokban történelmi visz-
szállást tesz és megállapítja, hogy a
román parasztság ezer éven keresztül
az elnyomás keserű kenyerét ették Er-
délyben. Az ezer év alatt a román pa-
rasztság megszokta, hogy rettegésben
éljen és módjólott gyűlöli a hatóság-
kat. Így van ez az Erdélybe kinevezett
regábeli tisztviselővel is, akik termé-
zetesen valamennyien a legkiválóbb
és legtisztességesebb emberek, ezeket
azonban ez az évezredek averzió meg-
gátolja hivatlati szolgálatuk tökéletes
teljesítésében.

A bizalmas inspektori jelentés azon-
ban elfelejteti azt is közölni a földmive-
lsügyi minisztériummal hogy Stanes-
cu a súlyos eszereket zsarolt ki a pa-

rasztoktól a kifarcellázott földek ellen-
értékéért. Ha az inspektor figyelmét
ez el is kerülte, nem kerülhetett el az
ügyészség figyelmét, amely természé-
tesen szigorú vizsgálatot indított az ag-
ronom ellen tizenegy beérkezett följe-

lentes alapján. A mai tárgyaláson a ta-
nuk egész légiója vonult fel, de a véde-
lem egyik igen fontos tanujának távol-
maradása miatt a tárgyalást bizonyta-
lan időre elhasztották.

Felmentették a fegyverrejtegetéssel vádolt szatmári szemétkihordót

(Cluj-Kolozsvár, április 8. Az Uj Ke-
let tudósítójától.) A kolozsvári hadbíró-
ság előtt fegyverrejtegetés vádjával
Farkas Kálmán szemétkihordó ellen
folyt le tárgyalás. A vádirat szerint
Farkas Kálmán éveken keresztül rejte-
getett magánál egy katonafegyvert,
amit csak évek után adott át a terebesi
csendőrségnek. Egész másként fest
azonban az ügy Farkas Kálmán előadá-
sában, aki elmondotta a hadbírórság
előtt, hogy Terebesen lakó édesanyjá-
hoz kocsikázott át Szatmárra, mikor az
országuton l. ócska s egészen használ-
hatatlan állapotban levő katonafegyvert
találtak. Terebesre érve, Farkas Kál-
mán átadta a fegyvert az ottani esendőr-
őrs egyik éjszakai őrének, Selmecezi
Györgynek azzal, hogy azt felettesei-
hez továbbítsa.

Selmecezt azonban néhány éves bosz-
szu fűti Farkas Kálmán ellen és a fegy-
vert egy feljelentéssel együtt adta át
örmesterének. A feljelentés szerint Far-
kas Kálmán éveken keresztül tartotta
magánál a fegyvert és azt nem is ő adta
át személyesen, hanem Selmecezi találta
meg a lakásán. Farkas ugyanis néhány
évvel ezelőtt a kommun alatt elkövetett
rablásért feljelentést tett Selmecezi ellen
aki ilyenformán akarta megbosszulni

régi haragosát.

A per már két éve folyik, de részint
a tanuk távolmaradása folytán részint
más okokból a tárgyalás állandó ha-
lasztást szenvedett. A mai tárgyaláson
Salamon Jenő és Róth Jolán tanuk iga-
zolták, hogy Farkas Kálmán valóban
az uton találta a fegyvert és azonnal
átadta Selmecezinek.

Dr. Dunca Jenő hatásos védőbeszé-
dében bebizonyította védencének ártat-
lanságát és a hadbírórság helyet adva
érvelmek, felmentette Farkast a vád és
annak következményei alól.

-- Hasszorulás, rossz emésztés, erős
bomlási és erjedési folyamat a gyomor-
bélhuzamban, bélbaktérium- és gyomor-
savtúltengés, az arcboron és a háton
mutatózó kiütések, valamint karbun-
kulusok a természetes »Ferenc József-
keserűvíz használata mellett visszafé-
lődnék. Számos gyakorló orvos a Fe-
renc József vizet már évtizedek óta
mindkét nembeli felnőtteknek és isko-
lás gyermekeknek kitünő sikerrel ren-
deli. Kapható gyógyszerárakban, dro-
gériákban és fűszerüzletekben.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási szolidaritás napjainak.
Főszerkesztő: Dr. Matton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a
torras megjelölésével lehet meg

— **Mária királyné yacht-kirándulása**
Ma-októba. Madridból jelentik: Mária királyné rendelkezésére a spanyol király pompás berendezésű yachtot rendelt ki. A királyné ezen a yachton a napokban látogatást tesz a spanyol és marekói partok mentén. A lapok közlése szerint Ileana hercegnő tegnap repülőkiránduláson vett részt. Ez volt az első eset, hogy a hercegnő repülőgépre szállt.

— **Április 27-én lesz az Uj Kelet kamaraestélye** Kolozsváron. Egyik legutóbbi számunkban hirdettünk arról a nagyszabású munkáról, amely a szezon legnagyobb művészi eseményét, az Uj Kelet kamaraestélyét készíti elő. Mint hogy az estély a színház drámai személyzetével karöltve fog lezajlani és minthogy a drámai társulat a hó végéig Nagyváradon van elfoglalva, az április 13-ára tervezett kamaraestély két héttel később, április 27-én kerül bemutatásra Kolozsváron. A program is olyan változatos új számokkal gazdagodott, amelyek szükségessé teszik a hosszabb előkészítést. A próbák három helyen is: a Magyar Színházban, az Operában és az Ujságíróklubban is folynak rendezők, dirigensek és koreográfusok irányításával. Janovits igazgató maga is nagyszabású előkészületeket tesz, hogy az Uj Kelet kamaraestélye minél szenzációsabb legyen.

— **Amikor a határ elszakítja a gazdaságot a tehéntől** A kolozsvári hadbírósg előtt különös érdekességű perben hoztak ítéletet. Mármarosban az új határ Csehszlovákiába száműzte a havasi lakók kunyhóit, míg Romániának hagyta meg a mezőket, ahol a tehének legelni szoktak. Így a gazdasszonyok a határon keresztül kell, hogy a tehénekhez jussanak és Romániában fejk meg azokat. A határtól a tehénekig a határőrök kísérik el az asszonyokat és dolguk végétével ugyancsak a határig kísérik őket vissza Csehszlovákiába. Egy ilyen alkalommal Dunca Dumitru határőr, amint fegyverrel babrált, életveszélyesen megsebesítette az egyik parasztaszonnyt. A hadbírósg gondatlanságból okozott testisértés vádjával húsznap elzárásra ítélte a katonát.

REGGELIRE-ÜZSONNARA a legegészségesebb táplálék egy csésze tejben 3 kávéskanál Ovomaltine.

— **A Vatikán nem veszi fel az összeköttetést a szovjetunióval.** Rómából jelentik: Azokkal a hírekkel kapcsolatban, hogy a Vatikán és a szovjet között tárgyalások indultak volna meg a diplomáciai kapcsolatok felvételére, a Szent-székhöz közelálló azt hangoztatják, hogy a Vatikán nem veszi fel a normális összeköttetést a szovjetunióval mindaddig, míg biztosítékot nem kap a vallás üldözés abban hagyására.

— **Összetűzés Bécsben a szociáldemokraták és a keresztényszocialisták között.** Bécsből jelentik: Kremsben a Himwehr tegnap propaganda mitinget tartott, melynek során összeütközés támadt a szociáldemokraták és a keresztényszocialisták között. Több súlyos sebesülés is történt mire a rendőrség közbelépett és mintegy harminc személyt őrizetbe vett.

— **Házasság.** Markovits Gizi és Paler Mór folyó hó 14-én tartják Tg.-Muresen a neolog-templomban déli 12 óra kor egybekelési ünnepélyüket, melyre rokonaikat és ismerőseiket ezúton hívják meg.

— **Király Ernő autogramm délelőttje** a Columbiában az Erdélyi Színészek Nyugdíjintézete javára. Hogy a magyar operett s a magyar nóta világhírű, hogy mindenütt várják és szeretik és sikert jelent abban kétségkívül nagy érdeme van Király Ernőnek, a legnagyobb magyar bonvivánnak. Európa és Amerika metropolisainak egyaránt dédelgetett kedvence Király Ernő a legelegánsabb legmelegebbszívi operettbonviván és nincs a világnak olyan elrejtett zuga, ahol gramofonon fel ne sirna a magyar nóta, a legnagyobb magyar daloló, Király Ernőnek szívetelő édes-bus nőtái. Király Ernő Kolozsvárról indult el a világsiker útjára és a Columbia-gyár cluji igazgatósága a néhány estére hazatért művészt felkérte, hogy csütörtök délelben Főtéri üzletében autogrammokat adjon leghálásabb közönségének. Egy darab Király Ernő fénykép autogrammával együtt husz lejbe kerül és ezt az összeget a művész és a Columbia igazgatósága nobilitása folytán teljes egészében az Erdélyi Színészek Nyugdíjintézete javára fordítják. Az autogramm-délelött folyó hó 11-én, csütörtök déli 12 órától 1 óráig lesz megtartva.

REKEDTSÉGET, torokgyulladás, garathurut gyógyít az Anaco-pasztilla. Egy phiole ára 37.— lej.

— **Az énekkórus tagjaihoz.** Felkérjük mindazokat, akik az Uj Kelet kamaraestélyén szereplő énekkórusba jelentkeztek, hogy e hó 10-én, szerdán este fél 9 órakor az Ujságíróklub (Monostori-ut 18.) helyiségében okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **Litvinoffi Genfbe utazott.** Párisból jelentik: A moszkvai Tass-iroda jelentik hogy Litvinoff helyettes külügyi népbiztos Moszkvából elutazott Genfbe a le szerelési előértekezlet tanácskozásaira.

— **Titokzatos kártyavesztés.** Párisból jelentik: A francia fővárosban megjelenő „Pasledur Novosti” című emigrációs ujság szenzációs esetet közöl a szovjet párisi kereskedelmi delegációjáról. A cikk szerint néhány hónappal ezelőtt a delegáció élére egy Knepp nevű igazgató került, aki meggyőződéses kommunista de egészen rossz üzletember. Knepp néhány hónapig állott a kereskedelmi ügyek élén, azután megjelent az orosz követnél és elmondotta, hogy egy párisi játékklubban ötmillió frankot vesztett a kereskedelmi delegáció pénzéből. Erre a jelentkezés után nyomban Moszkvába utazott ahol pro forma tíz évi börtönre ítélték, az ítéletet azonban nem hajtották végre és ezt a büntetést állítólag nem is kell leülnie. Ennél is érdekesebb azonban — írja az idézett ujság — hogy Knepp egyáltalán nem játszott és így nem is vesztetett. Valószínű, hogy ezek az állítólagos veszteségek egy propaganda-pénztárba folytak be, amiket titokban tart maga a párisi szovjetkövettség is.

— **Hindenburgnak kiujult a régi gyomor bájja.** Berlinből jelentik: Hindenburg elnök gyengélkedik, régi gyomor bájja kínozza. Emiatt az elnöki kihallgatásokat e héten egészen minimálisra redukálták. A kezelő orvosok véleménye szerint az elnök rosszullete átmeneti jellegű és rövidesen újra rendszeresen elláthatja hivatalát.

— **Egy vonat földomlást idézett elő egy bányában.** Berlinből jelentik: Fürstenbergi jelentés szerint az Odera melletti Winkerti bányában a nagy sebességgel haladó breslauer D-vonat földomlást idézett elő. Egyik vezető akna összeomlott és az alomló föld öt munkást eltemetett. Egyet közülük sikerült élve kiszabadítani a földomladék alól, a többiek meghaltak.

— **Még mindig tiltakoznak a Habsburgok detronizálása ellen.** Bécsből jelentik: A császárhiű néppárt Meidlingben propaganda felvonulást és gyűlést rendezett. A gyűlésen 2000 résztvevő tiltakozott a Habsburgok detronizálása és vagyonuk elkobzása miatt. A demonstráció a legnagyobb rendben ment végbe.

Védjétek meg magatokat Panilavin-pasztillák által a légszervek most oly gyakori betegségei ellen. Aki naponta néhányat szájában elolvadnia hagy, az nem kap sem köhögést, sem torokgyuladást, sem grippeket. Kórokozók gyógyvertárakban és drogériákban.

— **Román, angol, francia, német, olasz, szláv fordítások, levelek, kérvények, tudományos, irodalmi és közgazdasági cikkek.** Másolások, sokszorosítások. Dr. Mandel fordítóiroda. Str. Memorandulul 9.

Nem mérgezi meg magát metilalkohollal,

ha a világhírű Lichtwitz Rum és Likörgyár romániai töltőtelepének creme aráját issza, mert azok garantáltan tiszta szesz- és gyümölcs párlatból készülnek. Kapható: **Lichtwitz-gyár, Arad**

Tusnádfürdő legszebb helyén fekvő

„Schweitz“-üdülőtelep

február 15-én megnyílik. Allandóan fűtött, kényelmesen rendezett szobák teljes panzióval, legolcsóbb napi árak mellett. Érdeklődőknek prospektus küld. — „Schweitz“-üdülőtelep vezetője: Baia Tusnádfürdő Fényes László Targu-Mures.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legújabb

Operaismertetőt

Az opera és zenetudomány remekműveit kimerítően ismerteti és nagyszámú kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	Ára 34.—
Wagner: Lohengrin	34.—
Bizet: Carmen	34.—
Verdi: Aida	34.—
Puccini: Turandot	34.—
Erkel: Bánk bán	34.—
Mozart: Figaro lakodalma	68.—
Poldini: Farsangi lakodalom	34.—
Leoncavallo: Bajazzók	34.—
Thomas: Mignon	34.—
Erkel: Hunyadi László	34.—
Puccini: Tosca	34.—

Kaphatók az Uj KELET könyvosztályában.

Legújabb Wallace-könyvek

Sötét ember	Ára 240.— lej
Borzalmak kastélya	136.—
A hét lakattal lezárt ajtó	136.—
A smaragd nyaklánc	136.—
A rémületes arc	221.—
A sár a kigyó	136.—
A bandita	123.—

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

DR. HERZL TIVADAR

ŐSÚJORSZÁG

(ALTNEULAND)

REGÉNY

HA AKARJÁTOK NEM MESE...

FORDITOTTA:
MÁRKUS ALADÁR

Ára füzve 120.— lej, diszkötésben 240.— lej.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A favor vereség sárna

Universitate Haggibor 2

(Cluj-Kolozsvár) tudósítóját letompított futballmérkőzésen méréselt tak le élén a kis közönség pont a mérkőzést petésszerű Az első

csapatát kimal az Uj Kelet szót venni győztese 7, az Univerzita kezdi megszerezni nem verbuválni arra ébred góllal terh csapat csak idő végén vigasztaló inkább a zónyt, a szerzi a me sem hozza tott munkáját, mig vedhetetlen ményt. Az dületes és győzelmet csapat fölé

A napra a Haggibor produkt és játékos mezletlenség sikerei után zónsége me csapat a fogja az összedolgozott bicijót tel van annak nek ezt a szik azonban a KAC-cal jó teljesítm mert azt a délután megjelenjen hogy a Haggibor ki a meccs gobb RMS seget és e nak egésze el. A mér Haggibor kokkal spé hetellen já el a meccs Vurtan löt A nap

találkozás Romaniana nyerte. N aran nyert közést a C nia legjobb áldozó és ral védte. a második Kronstädte góját. A csak a 43- teres szak mindvégig Czinezar I

Külte

Bécs: Au A tavaszi

SPORT

A favoritok meglepetésszerű vereséget szenvedtek a vasárnapi mérkőzéseken

Universitatea—RMS 4:3 (4:1). RMS—Haggiabor 2:0 (1:0). CFR—Romania 2:1 (1:0)

(Cluj-Kolozsvár, április 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A múlt heti zord időjárás letompította az érdeklődést a vasárnapi futballmérkőzések iránt, melyek így mérsékelt számú közönség előtt zajlottak le élénk meglepetést szerezve ennek a kis közönségnek is. A három mérkőzés pont a típpeléssel ellenkező eredményeket hozott és a favoritok meglepetésszerű vereségével érték véget.

Az első mérkőzés az

Universitatea—KMSC

csapatok között zajlott le, mely alkalommal az Universitateának sikerült revansot vennie a husvét körmérkőzések győztese fölött. A mérkőzést a KMSC 7, az Universitatea pedig 10 játékosal kezdte meg és a KMSC, amely ugylát-szik nem tudta pontos időre a pályára verbuválni játékosait, pár perc alatt arra ébredt, hogy az Universitatea négy góllal terhelte meg kapuját. A munkáscsapat csak lassan jön frontba és a félidő végén sikerül Bindás révén egy vizsgált elérnie. A második félidőben inkább a munkáscsapat uralja a mezőnyt, a 23-ik percben Istvánffy megszerzi a második gólt. Fokozott tempó sem hozza meg a balszerencsétől is sújtott munkásoknak az egyenlítés lehetőségét, míg a 45-ik percben Istvánffy I. védhetetlen góllal beállítja a végeredményt. Az Universitatea csatársa lendületes és kombinatív játékkal tudott győzelmet elérni a jöképességű munkáscsapat fölött. Bíró. Huneade.

A nap második meglepetése

a Haggibornak az RMS-sel szemben produkált nagyon rossz játéka, veresége és játékosainak sportszerűtlen figyelemzetlensége volt. A szezonban elért szép sikerei után a Haggiabor hatalmas közönsége méltán számíthatott arra, hogy a csapat a tavaszi szezonban korrigálni fogja az őszi szezon hibáit és a csapat összedolgozottságát fiatal erőinek ambícióját tekintve, minden lehetőség megvan annak, hogy a csapat a közönségnek ezt a reményét be is váltsa. Ugylát-szik azonban, hogy a fiatal játékosokat a KAC-cal és a KMSC-vel szemben elért jó teljesítmények elbizakodottá tették, mert azt sem tartották fontosnak, hogy a délután háromra kitűzött mérkőzésen megjelenjenek. Így állt elő az a helyzet, hogy a Haggiabor hét játékosal állott ki a meccsen a nálánál jóval győn-gőbb RMS-től szenvedett érzékeny vereséget és ezzel pontszáma gyarapításának egészen könnyű lehetőségét veszítette el. A mérkőzés nagyrésztében így is a Haggiabor volt fölényben, de a tartalékokkal spēkelt halvesor és szélsőnek lehetetlen játéka az RMS javára döntötte el a meccset. A gólokat Drahohezcki és Vurtan lötték. Kitűnő bíró volt Ciurel.

A nap főmeccsét

a CFR—Romania

találkozása képezte, amely a bajnokjelölt Romanianak váratlan vereséget eredményezett. Nívós és változatos küzdelem árán nyerte meg megérdemelten a mérkőzést a CFR, amelynek kapuját Romania legjobb kapusa: a rendkívül önfeláldozó és biztoskezü Micu ritka bravúrral védte. A vezetőgólt Szaniszló lövi a második félidő 35-ik percében pedig Kronstädter éri el a vasutasok második gólját. A Romania hatalmas offenzívája csak a 43-ik percben jut Chifor 16 méteres szabadrúgásából kifejezésre. A mindvégig izgalmas és nívós küzdelmet Czinczár Imre erőlyes kézzel vezette le.

Külföldi eredmények

Bécs: Ausztria—Olaszország 3:3 (3:0). A tavaszi szezon első Európa-kupa mér-

közése hetven ezer néző előtt durva és izgalmas játék után az osztrákok győzelmével végződött. A gólokat Horváth, Vessely és Horváth lövik. Ausztria ezzel a győzelmével lényegesen javított helyzetén az Európa-kupa tabelláján és Olaszországgal, valamint Magyaror-

szággal egyforma eséllyel startol a kupa elnyeréséért.

Budapest. Bástya—Budai 33-as 1:0 (1:0). A győztes gólt Schwartz fejelte. Ferencváros—Vasas 2:2 (1:2.) Góllövők: Turai, Remmer, Fröhlich, Takács II.

Közgazdaság

Milyen legyen az új banktörvény?

Az Uj Kelet ankétja a készülő banktörvényről

Irta: Dr. Váradi Ödön, a Nagyváradi Háztulajdonosok Bankja és a nagyváradi Kishitelek és Takarékpénztár ügyésze

Az Uj Kelet, amely a készülő banktörvényről elsőnek adott hírt, beszámolt már arról, hogy a pénzügyminiszter javaslatára szólította fel a vezetőintézeteket az új banktörvény tekintetében söt körlevélben a kormány készülő javaslatának irányelveit is leszögezte. A kormány ezen elhatározása igen örvendetes, mert ebből kitűnik, hogy

a kormány azt az elvet akarja bevezetni, hogy ne meglepetésszerűen a szakértők és közvetlenül érdekeltek megkérdése nélkül készítsék a törvényeket,

hanem a nyilvánosságnak is alkalmat ad arra, hogy a törvény benyújtása előtt a kérdéshez hozzászóljanak és indokolt javaslatokat észrevételeket terjesztessenek elő.

A banktörvény rendeltetése

Egy jó törvény elkészítésénél nélkülözhetetlen kellék az, hogy azt a legszelésebb körben megvitassák és egy törvényjavaslatot soha sem szabadna megfelelő előkészítés és nyilvánosság elé bocsájtás nélkül benyújtani. Eppen azért van számos törvényünkben annyi bezag és annyi ellentmondás, annyi célszerűtlen intézkedés, mert a szaköröknek nem volt alkalmuk azokhoz hozzászólani.

A liberális kormány már elkészített egy banktörvényjavaslatot, amely általános elégedetlenséget keltett és amely ellen sok indokolt kifogás hangzott el, úgyhogy azt szerencsére levették napirendről. Az új banktörvény egyik igen fontos törvénye hazánknak, mert a

pénzüntézetek működésétől függ az

ipar, ak ereskedelem és a gazdasági élet fellendülése.

Nagyon vigyázni kell tehát arra, hogy nehézséges intézkedésekkel működésüket guzsa ne szorítsák, fejlődésüket ne akadályozzák, hanem inkább elősegítsék

A működési engedélyek rendszere

A bankok fejlődésének, új intézeteik, új vállalatok alakításának nagy akadály volt eddig az, hogy mindegyik bank csak akkor kezdhetett el működését ha a Comisia Speciala engedélyezte a működését. Az okiratok egész sorát kellett összeszedni az engedélyezéshez, hónapokon át elintézetlenek voltak a kérvények amelyek elintőzése előtt pedig az illető bank, vagy iparvállalat nem kezdhetett el a működését. De nemcsak új pénzüntézet alakításához kellett működési engedély, hanem részvénytőkeemeléséhez, fuzióhoz is minthogy pedig óriási számú kérvény érkezett be

néhá évekig is eltartott, amíg egy

egyszerű részvénytőkeemelés vagy

fuzió megkapta a jóváhagyást, ad-

dig pedig nem lehetett az új tőkát

a bankban felhasználni

és így az mérhetetlen kárára szolgált a gazdasági életnek. A jobblétre szenderült banktörvényjavaslat egyik szerencsétlen intézkedése volt többek között azt is, amely az új bank alaptőkének magyságát tulságos nagy összegben akarta megszabni, amely által lehetlenné lett volna kisbbségekben nagyobb városokban új intézet alakítása.

Akormány jóvoltából most alkalmuk van az érdekeltek banköröknek idején megtenni észrevételeiket, óhajukat, javaslatukat, éppen azért az Uj Kelet ankétot nyit amelynek során az ország pénzüntézetének iparvállalatainak vezetőemberei fogják megtenni észrevételeiket, javaslatukat hogy ilymódon a pénzüntézet vezetőkrök véleménye és javaslata ott legyen a kormány asztalán megszívlelés és felhasználás végett.

Felémliünk néhány eszenciális pontot, amelyre vezető pénzembereink véleményét kérjük, de szívesen látjuk egyéb észrevételeiket és javaslatukat is. E kérdések illetve iránypontok, amelyre válaszukat kérjük a következők:

1. Milyen legyen a legegesebb alap-tőke amely mellett részvénytársaság megalakulhat?

2. A betétre vonatkozólag történjék-e olyan korlátozás, hogy a betét az alaptőkének bizonyos szorzószámánál magasabb ne lehessen, vagy e tekintetben ne legyen semmi korlátozás?

3. Szükséges legyen-e az alapításhoz, alaptőkeemeléshez, fuzióhoz különleges engedély, vagy pedig elegendő legyen a törvényszéknél történő cégbejegyzés?

4. A cégbejegyzéshez elegendő legyen-e annak igazolása, hogy az alaptőke 30 százalékát befizették, vagy pedig a 100 százalékos befizetés igazolandó és milyen módon?

5. Az igazgatók vagyonilag felelőssé tehetők-e a részvénytőkékért, vagy a betétekért és ha igen, milyen feltételek mellett?

6. Igazgatók, felügyelők tisztviselők vehetnek-e saját intézetüknél kölcsönt s ha igen, milyen feltételek mellett?

7. A betétállomány egyrésze és ha igen mennyi része legyen biztosítva állampapirokban vagy ingatlanokban?

8. Szükséges volna-e hogy az intézet kebelében esetleg létesített nyugdíj-intézet vagyona az intézet egyéb vagyona-tól el legyen választva, biztosítva és ha igen, milyen módon?

9. Az igazgatóság, felügyelőbizottság tagjai és részvényesek milyen százalékban lehetnek külföldiek? Történjék-e ebben a tekintetben korlátozás, vagy sem?

10. A kisebbségi részvényes érdekei hogyan találjanak védelmet? Milyen legyen a legnagyobb szavazatszám, amit egy részvényes gyakorolhat?

11. Szükséges volna-e, hogy a váltságba jutott pénzüntézet ne csőd útján, hanem kényszerfelszámolással legyen likvidálva? Milyen szervek útján történjék a lebonyolítás?

12. Milyen esetekben kényszeríthető egy részvénytársaság a felszámolásra? Kikre bizassék ennek megállapítása?

13. Milyen biztosíték volna létesítendő az igazgatóság esetleges könnyelmű, felelőtlen vagy meggondolatlan kihelyezése-ivel? A betét milyen hányada lenne ingatlanokba, milyen hányada kereskedemi (mobil) anyagba kihelyezendő?

14. Szükséges-e törvényes intézkedés egységes betétkamatláb és egységes ki-hitelezési kamatláb tárgyában? Mily-képen volna ezen intézkedés ellenőrizhe-tő?

A fenti kérdéseken kívül természetesen még a problémák egész sora lenne megvitatandó a banktörvénynek kapo-solatban és e tekintetben pénzügyi életünk vezetőtagjai legjobb belátásuk sze-rint sziveskedjenek álláspontjukat kifeje-teni.

A beérkező vélemények és javaslatok alapján összefoglalólag fogjuk ismer-tetni és a pénzügyi kormány elé juttatni az ország pénzügyi köreinek a bank-törvényre vonatkozó egységes állas-pontját.

Május 26-ikára halasztották a kereskedelmi kamarai választásokat. Bukarestből jelentik: Az április 5-ikén megjelent Monitorul Oficialban közzétett királyi dekrétum értelmében a kereskedelmi és iparkamarák autonóm vezetésének megválasztása nem fog május 5-ikén megtörténni, ahogy eredetileg tervezték. A választásokat a kormány május 26-ikára halasztotta, mert a választói névjegyzékek összeállítása és pótlása hosszabb időt vesz igénybe. Kolozsváron például a listákból kihagyták az összes részvénytársaságokat és társaségeket, még pedig azzal az indoklással, hogy a kamara annakidején felszólította az érdekelteket a cégulajdonosok nevének bejelentésére, ami azonban eddig nem történt meg. A névjegyzékből kihagyott cégek természetesen fellebbezést éltek, mert a megreformált iparkamarai törvény értelmében a névjegyzékeket a pénzügyigazgatóságoknál őrzött adófizetési lajstromokból kell kiegészíteni.

A legutóbbi hóesés sokat használt a vetéseknek. Bukarestből jelentik: A földmívelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a legutóbbi napokban előfordult hóesés igen sokat használt a vetéseknek. Különösen jól jött a tekintélyes hőreteg Besszarabiában, ahol néhány év óta a szárazság pusztította el a termést, de most a nagymennyiségű hó elolvadt és behatolt a földre, miáltal a vetések képesek lesznek jobban ellenállani a későbbi esetleges szárazságnak. Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy a mezőgazdaság hitelezésére számtal 1 milliárd lejtt Charles Rist, a külföldi kölcsönt nyújtó bankok ellenőrző biztosa nem engedi a vasutól elvenni, mert az a stabilizációs és újjáépítési tervet lényegesen megváltoztatását tenné szükségessé. A kormánynak tehát más uton kell gondoskodnia a mezőgazdasági hitelek kérdésének megoldásáról.

Meghívó

A „Raul-Alb” S. A. pentru Industria Lemnului (Fehérvízi Faipar Rt.) XX. évi rendes közgyűlését f. é. április 17-én, szerdán délelőtt 10 órakor fogja Clujon, Str. Memorandului No. 8. (Volt Unió-n.) levő hivatalos helyiségében megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése az 1928. üzletéről.
 2. Határozathozatal a mérleg megállapítása és a tiszta jövedelem felosztása iránt.
 3. 4 felügyelőbizottsági tag megválasztása egy évre.
 4. 8 igazgatósági tag megválasztása 3 évre.
 5. Az alapszabály 32. §-nak módosítása.
 6. Esetleges indítványok.
- Ezen közgyűlésre a tisztelt részvényeseket azon figyelemzetéssel hívjuk meg, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében csak olyan részvényes gyakorolhatja akár saját személyében, akár meghatalmazottja által szavazati jogát, aki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző nap délután 5 óráig a vállalat pénztáránál Clujon letétbe helyezte. A mérleg- és eredmény-számlák a tisztelt részvényesek által a hivatalos órák alatt a részvénytársaság hivatalos helyiségében (Cluj, Memorandului No. 8.) bármikor megtekinthetők.
- Cluj, 1929 április 8.

Az agyagmelegítő

Irta: LUIGI PIRANDELLO

Papare lehajolt a guggoló asszonyhoz és odatartotta neki a gyermekét.

— Itt a gyermeked, vedd és erigy! Nekem megvannak a magam gondjaim. Hagyj engem békében.

— Nézd, hideg van — szólt az asszony érdes hangján — elkergetsz?

— Hogyan képzeled a dolgokat? Csak nem akarsz itt letelepedni? Meg vagy örülve, vagy be vagy rugva!

A nő nem felelt, nem mozdult erre. Lehet, hogy sirt. A Volturmo-ucca felől a nagy csöndben egy mandolín ütemei hallatszottak, a hangok egyre közelebb jöttek, végül elhalkultak a távolban.

— Engedd, hogy itt megvárjam őt — kérte az asszony szomorú, esdő hangon.

— Meg akarod várni őt? Kit akarsz te itt megvárni? — kérdezte Papare.

— Őt. Hiszen mondtam, hogy Cézár váróm. Bent van a kávéházban. Láttam őt.

— Akkor eredj és keresd föl őt a kávéházban. Mit akarsz tőlem?

— Nem mehetek be a gyerekekkel. Elhagytam és másikkal ment a kávéházba. Tudod kivel? Mignonnal... Tudod azzal a hírhedt Mignonnal, aki holnap fog először föllépni a kávéházban. És képzeld, ő fizette a karmestert aki néhány dalra oktatta. En csak azért jöttem, hogy két szót mondjak neki, ha majd kijön. Vele akarok beszélni és a nőjével. Nézd, én nem teszek rosszat veled, hiszen melegítlek, Papare! Kint ebben az irtó hidegben szegény gyermekem megfázhat... Különb is nem tart sokáig... legfőképpen ha egy félóra hosszát! Eredj már, ülj le és vedd térdeidre a gyereket. Itt lent nem tudom tartani. Melegíteni fog. Hiszen a kicsiny jószág alszik és senkinek nem alkalmatlanokodk.

Papare leült, térdére vette a gyereket és morgott.

— Ide nézzenek, micsoda melegítő kaptam. Voltaképp, mit akarsz mondani Cézárnak?

— Mindössze két szót! — ismételte a nő.

Egy ideig mindketten hallgattak. A közeli pályaudvarról jajveszékeltő fütyű hallatszott. Az elhagyatott, nagy térea egy magányos kutya futott át. Odaát pedig két éjjeli őr topogott. A nagy csöndben az elektromos égő sístergését is hallani lehetett.

— Papare — szólt a nő — neked, ugy-e van egy kicsiny lányomokád?

— Igen. Nina.

— Nincsen anyja, ugy-e?

— Nincs anyja!

— Nézd meg kicsi lányomat. Ugy-e szép?

Papare nem felelt.

— Vagy azt hiszed, nem szép? Mi legyen belőle? Nem tudom, csak azt tudom, hogy ez így nem maradhat. Nem kapok munkát karomon a gyerekekkel! De hol legyen? És ki fog nekem munkát adni? Cselédnek sem állhatok be!

— Csönd legyen — intette le az öreg ember, akit görcs rázott és köhögni kezdett.

Leányára gondolt, aki itt hagyta őt egy csecsemővel a térdén. Most azt a másikat gyöngéden magához szorította. A gyöngédség nem annak a gyerek

nek szólt, hanem unokájának, aki éppen ilyen csöndes ilyen nyugodt kicsi természetű volt valamikor.

A kávéházból ki lehetett hallani a tapsokat.

— Gazember! — sziszegett a nő összeszorított fogsora közül — ott mulat azzal a vézna, csupa csont asszonnal. Ugy-e, ha kijön a kávéházból, itt nálad szokott szivart vásárolni?

— Nem tudom — és vállát vonogatta.

— Milanó-ól való, kell hogy ismerjed őt. Nagy, erős szőke, hosszú szakáll van. Szép, nagyon szép ember! A nyomorult tudja azt és visszaél vele. Nem emlékszel? Tavaly magához vett.

— Nem emlékszem — válaszolt bosszusan — honnan ismerlek, soha nem dugtad ide az orrod!

A nő fölkacogott, de ez úgy hangzott, mintha csuklott volna. Szomorúan mondtotta:

— Azelőtt duettek énekeltem azzal a buta Peppot-al. Emlékszel Peppotra? En sem vagyok már a régi. Cézár felőrölt, kiterített egyetlen esztendő alatt! Eleinte azt mondtotta, hogy feleségül vesz. Nevetséges dolog, egyszerűen nevetséges!

— No no — ismételte Papare álmosan.

— Sohasem hittem volna, — folytatta az asszony. Hányszor mondtam magamban, Istenem, bár csak megtartana házasság nélkül is... Különösen mondtam akkor, amikor ez a szegény csöppesség jött a világra. Isten megvert mert úgy beléje voltam bolondulva.

Aztán mit tudom én, egyre rosszabb lett. Nem csekélység, mondom neked, egy ilyen kis, apró jószág. Pedig amikor egész kicsi volt, Gilda ajánlotta, nekem hogy szabaduljak meg tőle vagy lahogy. Volt bátorság benne azt mondani, hogy nem hasonlít reá. De nézd csak meg Papare, pontosan olyan, mint az a lump. Nagyon jól tudja, hogy csak az ő gyermeke lehet. Tudta, hogy csak őt szeretem. Es rosszabb dolgom volt nála, mint egy cselédnek. Megvert, hányszor megvert és én túrtom. Ehezni hagyott és hallgattam. Esküszöm neked, szenvedtem, nem magamért, hanem a szerencsétlen kis teremtés miatt, akit még csak nem is tudtam a magam tejéből táplálni.

Igy folytatta még egy ideig, Papare azonban nem hallotta. A kicsiny gyermek melegítette a kicsi kályha itt volt mögött, ha nem is ugyanabból a matorból. Papare felriadt amikor a kávéház ajtáját kinyitották zárórakor és az emberek lármásan tülekedtek kifelé.

— Mit csinálsz? — kérdezte Papare álmosan a leánytól.

A leány ugyanis most már odavon-szolta magát a kiosk ajtájához és lesben állott, mint egy vadállat.

— Mit csinálsz? — ismételte Papare. Ebben a pillanatban a kioskából egy lövés dördült el.

— Légy csöndben — szólt a leány az öreghez, mert különben téged is lecsuknak.

Ezzel kirohant és becsapta maga mögött az ajtót.

Papare a borzasztó lármától és szidalmaktól és attól a nagy zavartól, ami a lövésből támadt, annyira megijedt, hogy leejtette a gyermeket. Kocsi érkezett gyors tempóban, emberek ve-

rődtek össze a kiosk előtt össze-vissza beszéltek, de Papare nem mozdult ki a kioskából. Nemskára ezután jött egy vevő a kávéház egyik pincére, hogy szivart vásároljon.

— Papare, láttad ezt a komédiát?

— Valamit hallottam — dadogta Papare.

— Es nem mozdultál? — nevetett a pincér. Mindig csak a melegítőm mellett kuksolsz.

— Igen, a melegítőm mellett — szólt Papare, lehajolt és fogatlan szája szomorú mosolyra torzult.

(Vége.)

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Kedd: Yes! (3-adszor. Napi bérlet 34 sz. B. Ssz.: 333.)

Szerda: Yes! (4-edszor. Napi bérlet 34 sz. C. Ssz.: 334.)

Csütörtök, április 11. este fél 9 órakor: Noszty fiu esete Tóth Marival. (Király Ernő vendégjátékával. Teljesen új szereposztással. Az I. felvonásban Király Ernő mulató jelenete. Premiérbérlet 35. szám. Sorozatszám: 335.)

Péntek este fél 9 órakor: Tatárjárás. (Operettepreiz. Király Ernő bucsufőlépése. Napibérlet 35. szám. A. Sorozatszám: 336.)

Szombat délután fél 4 órakor: Erdészleány. (Hírségi előadás nagyon olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart: dr. Reichel Arthur. Sorozatszám: 337.)

Szombat este fél 9 órakor: Csikágói hercegnő. (A Bajadér, Tatárjárás, Marica grófnő, Csárdáskirálynő szerzőjének, Kálmán Imrének legújabb operettje. Először. Karácsonyi lívél, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Ihász Aladással. Premier bérlet 36. szám. Sorozatszám: 338.)

Vasárnap délután 5 órakor: Nótás kapitány. (Mérésékelt helyárrakkal. Karácsonyi lívél, Kun Magdával, Sólyom Győzővel, Ihász Aladással. Sorozatszám: 339.)

Vasárnap délután 6 órakor: Yes. (Operettújonság 5-ödször. Sorozatszám 340.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedden 4 és 6 órakor: Halálesők.

Szerdán 4 és 6 órakor: Halálesők., Csütörtökön 4 és 6 órakor: Halálesők.

Péntek 4 és 6 órakor Halálesők.

Vasárnap 11 órakor mozimatiné 15 és 10 lejes helyárrakkal. A világ legerősebb embere. (Bohózat 7 felvonásban.)

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Kedd: Károly nénye. Vigjáték — bemutató.

Szerda: Lohengrin. Veturia Ghibu asszonynak és Snejima bukaresti énekesnőnek fellépésével, Adrian Dan Cirtiuval a címszerepben.

Csütörtök: Hét eladó leány.

Péntek: Isi király. Opera-bemutató Lya Poppal, Rózsa Annával, Adrián Dan Cirtiu.

Szombat: Károly nénye.

Vasárnap délután: Szóktetés a szeráj-ból.

Vasárnap este: Az elveszett levél.

Hétfő: Alarcosbál. (Olcsó helyárrakkal.)

Kedd: A vázsló. Dráma-bemutató.

A színházi iroda közleménye:

Csikágói hercegnő. A Cirkuszhercegnő, Marica grófnő, Bajadér Tatárjárás, Csárdáskirálynő. Obsitos szerzőjének, Kálmán Imrének legújabb operettje, a Csikágói hercegnő. Berlinben, Bécsben, és Budapesten. ahol a Csikágói hercegnő már diadalát aratta a sajtó

HÖLGYEIM!

Legújabb párisi, wieni modellek. Selyem, bangkok, japán panama, exotikus szalma, Raccelo-kalapokat fejtűn, olcsó árban árusít az

„IDEAL” kalapüzlet Cluj, R. Ferdinand 8.

férfi és nő kalapok formálás, és tisztítása 48 óra alatt a legizébb ebben gyári árban készülnek.

és a közönség úgy találta, hogy a Csikágói hercegnő a Kálmán Imre legsikerültebb operettje, amely úgy a zene szépségeiben mint a mese érdekességében tulszárnyalja a világhírű komponista eddigi műveit. Helytálló-e ez a vélemény, arról a kolozsvári közönség néhány nap múlva meg fog győződni, mert szombaton este itt is be fogják mutatni a Csikágói hercegnő-t. Ezt a bemutatást igen gondos, ambiciózus előkészületek után fogják meg tartani. Izsó Miklós rendezi, Stephandesz dirigálja a Csikágói hercegnő-t a főszerepeket pedig Karácsonyi Ili, Kun Magda, Sólyom Győző, Ihász Aladár, Leövcy Leó, Selmezi Mihály Olasz Lajos fogják játszani. A Csikágói hercegnő egyelőre öt egymásutáni estére van kitűzve.

Ma és holnap Yes! Az ördögösen ötletes, csipkefinom zenéjű párisi operett-újonság, a Yes kerül színre ma és holnap este a Magyar Színházban. A Yes azután következő előadása vasárnap 6 órakor.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Ap óhi detések díja előre fizetendő. Helyettes levelet csak úgy továbbítunk, ha portó díjával mellékeve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.

Hirdetmény. Az itteni egybekötve nyitva 30 ká- és gőzfűtővel több évre bérbeadandó. Reflektánsok forduljanak a htközéégi enökséghez. Comunitatea ort. izr. Huedin. Berger Abraham

24-25 éves fiatal-ember irodai teendőket jartas és alkalmatlanok számára is alkalmas, alkalmaztat k: Spitzer József újszer és gyarmatáru ilyenöksége Satu-Mare.

Wir suchen ein schön geschriebene es von mittler Grösse und im guten Zustande sich beendendes Heft über zum Kaufe. Offerte mit genauer Beschreibung & Preisangabe, werden an die Administration dieses Blattes unter der Nummer 1769 erbeten.

Két szoba konyha a r. 15-re kiadó, ugyan ott egy egyfogató féderes strázsaker eladó Ferenc József ut. 91. szám. 1770

Ottfelejtetem a jibol-clujj vonatán 8 darab Schastz (heber könyvet, mely a megtalálónak értéket nem bír. A adója nagy jutalom-ba a r. 2500, költséggel megterítetnek. Cim: Welsz Jakob Jibou.

Középkorú nő perfect román, német nyelvű öneket ajánlkozik nagyobb gyermekek mellé. — „Szorgalmas” jelt ére a kiadóba.

Tölgy-rönköt,

különösen vastagot, 45 cm-től és vékonyat is, 30 cm-től, tölgyboulest és tölgyfűrészárut, továbbá mindenféle más kemény és puhafa deszkát (készleteket és termeléseket) és rönköt állandóan vásárol és elad a

„FAGUS” S. A. DEJ.

SZEPESZ
KALAP
Str.
BUCURESTI
Egyes
Eleva
Egyes
Egyes

X CVI I

1929
• 1689

A tem

Temesváro
de a vasárn
ban visszah
nem figyel
nyekre. hisz
nek a vissz
szényi véres
politika vol
ezeket a szí
miniszter a
tábon azt e
semmi jele
az eseménye
nincsenek ko
is, nem jeler
beügyminisz
kézzelfogható
nak az a le
szág közvele
a külföld sz
a romániai
Öszintén s
miért van e
lán azt gond
fog rendülni
meginog a h
megtudják,
nisták is ad
szén kemmu
szagokban is
partba vann
szagok hitele
sokat ártott.
helyett mint
számolni, h
kommunisták
felforgatásá
azután, hogy
milyen konz
vonjon ez a
hisszük, hogy
tette a dolg
rint drakói
nak készülő
törvényen l
egész komu
megoldás ne
minden forr
jobb talaja
cséllenséget
ha a komm
vonják a leg
és propaga
utakra kerge
Epen a tá
szerencsés
kormány m
nista part
Nyen módon
dák eléggő v
nyen el lehet
meregfogát.
parlament
matikusan
diktál az ag
hogy ilyen k
biztonsági el
hiszen nyilt
Azokban a
munista pár
menti szerep
tósági akad
zome a más
szociálista sz
kommunista
dítani magá